

SLOVENEK

• SLOVENEK • velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240.—
za pol leta 120.—
za četri leta 60.—
za en mesec 20.—
Za inozemstvo celoletno K 490.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40.—
za inozemstvo 20.—

==== Inzerati: ====
Enostolpna poltivrsta (30 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6.—
poslana itd. po K 8.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirjal se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravna št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljansko št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herc. 7563.

Red v državo!

Gospodarski krogi, politiki, kmetje, delavci, skratka vse ljudstvo maje z glavo in se povprašuje, zakaj je vrednost našega denarja tako padla in zakaj država ne more dobiti kredita v inozemstvu in to kljub velikemu naravnemu bogastvu v državi, za katero jo smejo veliko večje države zavidati? Če govoriš z inozemcem, bo eno prvih njegovih vprašanj, kakšne mazače da imamo za državne upravitelje, ki da na nerazumljiv način jemljejo kredit države v inozemstvu in naravnost umetno ubijajo državno gospodarstvo. G. finančni minister dr. Kumanudi je v svojem ekspoziju v finančnem odboru sam razkril nered in korupcijo, ki vlada v finančnem ministrstvu, dejal je, da na curiški borzi umetno tlačijo našo valuto, obtoževal je zaveznike, ki nam za eno in isto stvar izstavljajo dvakratne, trikratne račune. Bo vse res! Toda glavni vzrok je lastna nemarno t, ki jo pazljivo oko tujcev dobro pozna in si zato upajo počenjati z našo državo, kar bi si napram urejeni državi ne drznili.

V poročilu o devizni centrali je dejal minister, da se je v njej vršila grda korupcija. Sami uradniki so sodelovali pri tiho-tapljenju zlata in srebra. Da so se gotovi uradniki okoriščali tudi sicer na račun države, sledi iz konstatcije, da se je država udeleževala borznih špekulacij z nakupovanjem in prodajo deviz, da pa je imela vedno 20 odstotkov izgube, dinar pa je neprestano padal. Tako so trdili lani-belgrajski listi o načelniku finančnega ministrstva dr. Bajkiću, da je igral na borzi z dolarji — državnimi seveda — in si zaslužil milijone. Bil je »državotvorni« demokrat.

In vendar niso za vsoto korupcijo pravzaprav odgovorni ti državotvorni koristolovci, ampak finančni ministri in vlade. Kakšna kontrola pa se vodi o finančah in nad državnim gospodarstvom? Parlament je samo plašč, s katerim naj se krijejo grehi vlad. Najvažnejše državne zadeve rešuje vlada sama, brez kontrole parlamenta, brez njegovega odobrenja. Proračun si je vlada sama odobrila in postavila kot datum en dan prej kakor je bila skupščina sklicana, da ima na zunaj odgovor. Pri nas se sklicuje parlament samo zato, da vlada parlament kontrolira in ne narobe. To je seveda mogoče samo, ker je sprejeta ustava samo za papir določena; saj je bila prva, ki jo je začela v svojih uredbah kršiti, kakor hitro jo je z milijoni kupila. To je pa mogoče tudi samo, ker poslanci vladnih strank kimajo k vsemu, karkoli vlada zahteva in smatrajo to kimanje za državotvorno dolžnost.

Naravno! Če smatra na primer »klub samostojnih seljaka« za višek politične modrosti, da je v vladi in jo molze, kakor pravi, za stranko, potem je pač naravno, da mu je malo mar, kako se vlada, samo da je v vladi. Ta trepet in strah za vladna korita je pri samostojnih tako velik, da so g. Avramovića s povzdignjenimi rokami prosili, naj gre v vlado, ker jim je ta strah narokovala nepotrebna domišljija, da bi utegnili Jugoslovanski klub iti v vlado. Prej so pa g. Avramovića obmetavali z blatom po svojem časopisju.

Če se vprašamo, odkdaj pa je začela vrednost našega denarja tako padati, odkdaj ta grozen nered v finančnem ministrstvu, moramo priznati, da od tistega časa, odkar so Protičevo parlamentarno zajedništvo zamenjali na vladi demokratije in demokratsko-radikalna koalicija. Tu imamo najboljši dokaz, kako nebotična razlika da je med slavospevi demokratskega režima in dejanskim položajem.

Najvažnejše dejstvo in s tem najhujšo obtožbo demokratsko-radikalne vlade je pa g. finančni minister zamolčal in to je Pribičevićev režim, ki je postal skoro vse Hrvate in Slovence, pa tudi velik del — Srbov v opozicijo in ustvaril po vsej državi splošno nezadovoljnost! Ta policajdemokratski režim, ki ne pozna nobenih kompromisov z opozicijo, ki je gluhi in slep za vse pritožbe, je v prvi vrsti ustvaril v zunanjem svetu sedanje nezaupanje proti naši državi. Kdor čita na primer angleško časopisje, ve, da niše o naši državi kakor

o prehodni državni tvorbi. Namesto da bi vlada vsled poročil v inozemskih listih — takih, ki nam niso a priori sovražni — po-

stala pozorna in kritiko upoštevala, pa nas obda s kitajskim zidom in prepove vse te liste!

Vladna akcija proti Mažarski?

Ustavljen železniški promet ob madžarski meji.

Belgrad, 5. oktobra. (Izvirno) Po naj-novejši odredbi ministrstva za promet je

ustavljen vsak promet med Bajom in Subotico ter Somborjem in Subotico.

Pred splošnim napadom Albancev?

Belgrad, 5. oktobra. (Izvirno) Alban-ke čete se koncentrirajo ob demarkacijski črti. Posamezne manjše napade so naše čete energično odbile. Albanci dobivajo ojačenja. Med albanskimi četami se opaža

gibanje, iz katerega se more sklepati, da pripravljajo napad na mejo in sicer na vseh točkah. Kakor poročajo iz Podgorice, so albanske čete zavzele Donjo Šajo.

Stavka na Primorskem končana.

Ladjedelnice se zopet otvorijo.

Trst, 5. oktobra. (Izvirno) Danes ob 6. uri zjutraj se je zaključila splošna stavka na Primorskem. Stavka, ki se je pričela v Trstu, se je bila razširila na Tržič, Gorico in celo Furlanijo. Vse vrste delavstva in domača vse stranke so se bile priključile gibanju delavstva tržaških ladjedelnic. Velikanski razredni boj, ki nima nobene primere v primorskem delavskem gibanju zadnjih treh let, se je končal le z delnim uspehom delavstva. Gospodarji ladjedelnic so se uklonili v toliko, da so otvorili zopet ladjedelnice, a delavci so

sprejeli pogoje, da se sestavi komisija, ki bo proučevala vprašanje delavskih mezd. Gre za znižanje plač. Gospodarji hočejo na vsak način skrajšati delavske mezde. Fašisti, ki so začetkoma stavko podpirali, so v zadnjih dneh stopili na stran kapitalistov in pozivali v proglasih trgovce, da otvorijo svoje prodajalne. Njih delo je bilo brezuspešno. Trgovine so ostale do zadnjega zaprte. To je prvi veliki neuspeh fašizma v boju proti komunističnemu in socialističnemu delavstvu.

Krvavi spopadi na zadnji dan stavke.

En mrtev — štirje ranjeni.

Trst, 5. okt. (Izv.) Včeraj so se vršili po mestu krvavi spopadi med fašisti in delavstvom. Tekom včerajšnjega dne je padel fašist Gabriel Berutti. Zadet je bil v ključnico in se je zgrudil na tla. Njegovi prijatelji so ga pobrali in nesli v bolnišnico, kjer je kmalu za tem izdihnil. Dva druga fašista sta bila ranjena. Prvi je 16letni Jo-

sip Donati, drugi 19 leten Franc Cassandri iz južne Italije. Težko je ranjen 25 letni kr. stražnik Josip Basilio. Odnesele je težke no-tranje poškodbe. Kr. stražnik Josip Jugorvaia, ki je bil nastanjen v vojašnici v Rocolu, je ranjen na levi strani vratu.

Ti krvavi boji so vzbudili med tržaškimi prebivalstvom veliko ogorčenje.

Izgredi stavkujočih delavcev v Gorici.

Napad na Kreditno banko in čevljarско zadrugo.

Gorica, 5. okt. (Izv.) Včeraj zjutraj se je vršil tukajšod stavkujočih delavcev na velikem dvorišču bivše realke. Po shodu, na katerem je prisostvovalo okoli 4000 ljudi, se je delavstvo zbralo na Verdijevev te-kališču in korakalo potem v gručah proti Travniku. Stavkujoči so bili izdali geslo, da morajo biti vse trgovine in sploh vsi javni lokali zaprti. Ko so stavkujoči korakali mimo prostorov Ljubljanske kreditne banke in opazili, da je denarni zavod odprt, je začelo frčati kamenje v izložna okna. Razbili so vse šipe in poškodovali opremo banke. Isto so stavkujoči delavci napravili s

trgovino Čevljarске zadruga iz Mirna, ki je bila ta dan tudi odprta.

V mestu je vladalo živahno vrvenje. Vojaštvo brigade Lassari je bilo razpostavljeno na vseh važnih delih Gorice. Tovorni avtomobili, polni vojaštva so drdrali po mestu. Vsi italijanski denarni zavodi so bili zastraženi in zasedeni z moč. oddelki. V banki d' Italia sta bili postavljeni dve strojni puški. Na cestah je prišlo do malih spopadov med orožniki in delavstvom. Orožniki so streljali. Vendar ni prišlo do prelivanja krvi.

Velik požar na Dolenjskem.

Krška vas, 5. oktobra. (Izv.) Včeraj popoldne je nenadoma pričelo goreti v vasi Hrastje pri Cerkljah na Dolenjskem. Požar se je hitro razširil. Pogorelo je desetim gospodarjem do malega vse. Škoda se ceni nad 3 in pol milijona kron, dočim znaša zavarovalnina samo 130.000 K. Kako je požar nastal, še ni dognano.

Za sklicanje parlamenta.

Zagreb, 5. oktobra. »Obzorje« poroča iz Belgrada: Socialno-demokratski klub je predložil vladi pismo zahtevo, da se skliče narodna skupščina v smislu člena 51 ustave, ki določa, da se mora narodni skupščini, ako je država napadena, to takoj naznaniti, ako pa je skupščina na odmoru, da se mora takoj sklicati in da mora ostati zbrana ves čas vojne. Ker je naša država napadena po Arnavtih, se fak-tično nahajamo v vojnem stanju. Sklicanje skupščine je toliko potrebnejše, ker je znano, da preti nevarnost tudi z madžarske strani.

Irci odnehajo?

Pariz, 4. oktobra. (Izvirno) De Valera je sprejel povabilo Lloyd Georgea na londonsko konferenco, ki je določena za dan 11. oktobra t. l. Angleški viri poročajo, da so nade na uspeh te konference izredno ugodne. Na drugi strani pa poroča »Evening News« iz zanesljivega vira, da bodo irski delegati predlagali, da opuste zahtevo po priznanju irske neodvisnosti, ako se jim zagotovi zedinjena Irška. V tem slučaju bi se moral ulstrski parlament stopiti z onim v Dublinu. Temu bo angleška vlada težko pritrdila, vsled česar je pričakovati, da se bodo irsko-angleška pogajanja dolgo vlekla.

Slabi izgledi beneške konference.

Dunaj, 5. oktobra. (Izvirno) V političnih krogih se misli, da konference med avstrijskimi in madžarskimi zastopniki v Benetkah ne bo prinesla nobenih pozitivnih rezultatov in je verjetno, da bo mini-strski predsednik dr. Beneš zopet prevzel vlogo posredovalca med Avstrijo in Ma-džarsko glede Burške.

Medicinska fakulteta v nevarnosti.

Pred nedavnim smo zabeležili vest, ki je krožila po Ljubljani, da namerava vlada ukiniti medicinsko fakulteto v Ljubljani. Ministrstvo prosvete je to vest takoj demantiralo, češ da nima take namere.

Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je pri pretresanju proračuna prosvetnega ministrstva govorilo tudi o zmanjšanju števila fakultet. V vladi se je pokazalo razpoloženje, da se za sedaj ne otvorijo tri medicinske fakultete, ker bi njihovi izdatki znašali toliko, da bi se proračun prosvetnega ministrstva ne mogel zmanjšati. Zato misli vlada, da bi obdržala samo eno medicinsko fakulteto, in ker se smatra, da je medicinska fakulteta v Zagrebu za to najbolj pripravna, se bo obdržala, dočim se bosta fakulteti v Belgradu in Ljubljani ukiniteli.

Misli se na ljubljansko in belgrajsko medicinsko fakulteto. Med tema je pa razlika ta, da se na belgrajski medicinski fakulteti ne vršijo predavanja in obstoja dejansko samo na papirju, na ljubljanski se je pa predavalo in če smemo verjeti akademikom, tako da slušatelji nimajo nobenega povoda iskati drugih univerz in tam gladovati. Vlada skriva svoje namere za ravnotežja v proračunu. Kdo bi se ne smejal! Ena medicinska fakulteta, ki ni samo iz naših kulturnih, ampak tudi iz ekonomskih in stanovanjskih razlogov za naše di-jaštvo neobhodno potrebna, naj reši ravnotežje v proračunu! Ako bi vlada vsaj del tistih vsot, ki jih je izdala v svrhu, da je bila sprejeta njena piškava ustava, prihranila za prosveto, bi vzdrževala lahko več kakor deset medicinskih fakultet. Stedi naj se tam, kjer se more in sme, pri potrebnih kulturnih izdatkih pa se ne sme stediti.

Vladno utemeljevanje je zgolj pre-tveza, manever, ki ga bodo slovenski ministri v vladi nadaljevali, ako si vlada pravočasno ne premisli. G. Pribičeviću je medicinska fakulteta v Ljubljani avtonomistični tvor — kaj ne da g. dr. Zerjav? — ker vidi povsod samo avtonomistične, komunistične in druge — istične strahove razen absolutističnih. Stavimo, da bo potek tega demokratskega manevra točno sledeč: Gg. slovenska ministra dr. Kukevec in Pucelej bosta — za poročilo v »Jutru« in »Slov. Narodu« demonstrirala v vladi v govoru in glasovanju, pred glasovanjem in po glasovanju si bodo pa go-spodje ministri lepo pomežiknili, češ, saj se poznamo.

Mi vlado resno svarimo pred name-ranim ukrepom in odločno zahtevamo: Medicinska fakulteta v Ljubljani naj se otvori!

Zakonodajni odbor.

Belgrad, 5. oktobra. Danes dopoldne je bila seja druge sekcije zakonodajnega odbora pod predsedstvom Ljube Jovanovića. Tajnik Trandasilović je prečital spis predsednika zakonodajnega odbora od 29. septembra, ki se nanaša na uredbo o iz-premembah in popolnitvah občinskega zakona od 25. julija t. l. in na sklep ministrskega sveta, s katerim se določa načelna državna pomoč po 250 dinarjev občinskim delovodjem. Po daljši razpravi se je sklenilo, da se ima ta uredba smatrati za pravočasno predloženo. Pretresanje te uredbe se je odgodilo, dokler se člani ne spo-znajzo z njo, ter se bodo vse uredbe, ki se tičejo izprememb in popolnitev zakona, kolikor se nanašajo na belgrajsko občino, istočasno reševale s tem, da je za reševanje pristojen zakonodajni odbor in ne narodna skupščina. V tretjem členu se je odredilo, da tvori vseh šest upravnih okro-žij v Črni gori: cetinjsko, andrijevačko, podgoriško, barsko, nikšičko in kološinsko eno samo upravno okrožje s sedežem na Cetinju. Od sedanjih šest okrožij se bodo napravili volivni okraj za samo-upravno okrožje. Nato je sekcija prešla na razpravo o oddelku za Slovenijo. Sprejela se je naredba vlade za Slovenijo o ustano-

vitvi političnega komisarijata v Mariboru z večjimi izpremembami. Seja se je končala ob 12. uri. Prihodnja seja bo jutri ob 9. uri 30 minut.

Odbor za poslovnik.

Belgrad, 5. oktobra. Danes popoldne je odbor za poslovnik nadaljeval svoje delo. Pretresal se je drugi in tretji oddelek predloženega poslovnika, v katerih se govori o konstituiranju skupščine, verifikacijskem odboru in o volitvi skupščinskih odsekov. Povsod je bil sprejet večinski volilni sistem. Največja razprava je bila o osnovanju odbora za zunanje stvari, vendar pa je to vprašanje ostalo nerešeno. Odbor bo jutri nadaljeval svoje delo.

Nemiri na Slovaškem.

Praga, 5. oktobra. (Izvirno) Listi poročajo, da se v zadnjem času vedno bolj širijo nemiri na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Ob priliki prihoda razmejitvene komisije v Podkarpatsko Rusijo, je tamošnje madžarsko in madžaronsko prebivalstvo na več krajih vprizorilo manifestacije v prilog Madžarske. V Ungvaru je demonstrante razgnalo orožništvo, ki je bilo prisiljeno zelo ostro nastopati.

Dr. Kramarž proti boljševikom.

Praga, 5. oktobra. (Izvirno) Češki listi poročajo, da bo dr. Kramarž, čigar žena je bogata Rusinja, v kratkem odpotoval v Carigrad, kjer bo stopil v stik z odnotnimi vodilnimi protiboljševičskimi krogi iz Rusije.

Preosnova avstrijske vlade.

Dunaj, 5. oktobra. (Izvirno) Prihodnji teden prično pogajanja za rekonstrukcijo kabineta dr. Schobra. Velenemci so zato, da se imenuje popolnoma neodvisen uradniški kabinet, ki bi bil pod strogo kontrolo politikov. Krščanski socialisti pa zastopajo stališče, da naj se še nadalje obdrži parlamentarna vlada. Kake rezultate bodo rodila pogajanja, se še ne da predvidevati.

Nesoglasja v ententi.

Dunaj, 5. oktobra. (Izvirno) Kakor poročajo vesti iz Pariza in Londona, je med ententnimi krogi prišlo v zadnjem času do precejšnjih nesoglasij in je zato tudi skoraj gotovo, da se ne bo vršila konferenca ambasadorjev v Rimu. Predvsem se tej konferenci protivita Anglija in Francija.

Politične novice.

Samostojni »tabor« v Zalcu je bil precej klavrn. Po naših zanesljivih informacijah je bilo na njem okroglo 600 udeležnikov z vsemi radovedneži vred, ki so bili iz naših vrst. In na ta shodek sta prišla dva srbska radikalna govornika. Morda jih je zmotilo samostojno poročilo, da je bilo na taboru na Bledu res 10 do 15 tisoč samostojnih pristašev. Pač niso vedeli, da je bilo na Bledu, kakor vsako leto isti čas, do 10.000 — romarjev, ki seveda niso prišli na tabor »samostojnih seljaka«.

Konfiskacija. Zagreb, 5. oktobra. (Izvirno) Danes je bila konfiscirana »Narodna Politika« ter ji ni bila dovoljena druga izdaja. List ni bil obveščen, zakaj je konfisciran.

Politična ugibanja. »Obzor« piše: »Zdi se, da je Jug. klub našel skupne točke s Protičem glede revizije vidovdanske

ustave. Glasom izjave uglednega člana Jugoslovanskega kluba obstoja upanje, da se bo našla platforma za sodelovanje s Protičem za formiranje močnega parlamentarnega bloka, ki bi bil v stanju, da dobi v parlamentu večino in bo vsled tega dovolj močan, da vzame vlado v svoje roke. Ljudska stranka ne misli pod nobenim pogojem vstopiti v kabinet, ako ne bi bil v njem zastopan hrvatski blok. Radi tega bo jugoslovanski klub počakal rezultata konference hrvatskega bloka z g. Protičem, da se potem dobi baza za skupno in sporazumno delo v parlamentu, v katerem bo zastopana večina Srbov, večina Hrvatov in večina Slovencev.«

»Jak govornik«. Republika piše: »Na kongresu jugoslovanskih profesorjev v Zagrebu je g. Pribičević imel govor, ki po svoji praznini in siromaštvu prekaša vse, kar so ob sličnih prilikah profesorji sploh kdaj morali poslušati. Niti globokosti, niti iskrenosti, niti pameti. Ali konfuznosti in protislovja prav mnogo. »Eden od najjačih temeljev,« je dejal g. Pribičević, »te naše države, na katerih je ona zgrajena in se lahko razvija in izpopolnjuje (stil in pismenost!), je ideja narodnega edinstva, jaz to idejo razumevam tako — in mislim, da je nikdo, ki globoko misli, ne more drugače razumovati — da med Srbi, Hrvati in Slovenci kot člani enega naroda, ne more biti in ne sme biti nikakega sporazumevanja in ne sme biti nikakega pogajanja.« Kaj je hotel g. minister reči s tem, to ve sam Bog... On govori o jugoslovanstvu, pa je bil sam največji boritelj za hegemonijo Srbov in eden od največjih nasprotnikov imena Jugoslavija. V drugem delu svojega govora hvali šolo, a ne vidi, kako ji je s svojo politiko škodil. Od ministrstva pa do poslednje ljudske šole vsepovsod se opažajo posledice njegovega pogubonosnega delovanja. Učitelje je ponižal kot nikdo in šole desorganiziral tako, da bo imel njegov naslednik mnogo truda in dela, da popravi, kar je on pokvaril... On je reakcionar, kakršnih ni v zgodovini našega političnega življenja. Sicer pa v celem govoru ni ničesar interesantnega niti globokejšega... Vendar pa to ne moti, da bi on ne bil minister prosvete, kajti nikjer kot samo v naši državi ni treba tako malo pameti in znanja, da človek postane minister...«

Revolucionarni poizkus v Lizboni. Agence Havas poroča, da je bil glasom poluradnega poročila iz Lizbone dne 1. t. m. tamkaj poizkušen politični preobrat. Poizkus so v kralji zatrl in vlada po vsej deželi zopet popoln mir.

Položaj v Indiji. Neka brzozavka iz Calcutte dne 30. septembra t. l. naznanja, da se je položaj v Indiji poostiril. Uprniki so dali Indijcem na izbero, da ali sprejmejo mohamedansko vero ali pa umro. Na vstaškem ozemlju se je proglasila avtonomna vlada, ki zasega premoženje in pridelke indijskega prebivalstva. Oblasti v Simli priznavajo, da štejejo uporniške čete nad 10.000 mož.

Washingtonska konferenca. Japonski viri poročajo, da se je med Združenimi državami in Japonsko glede otoka Yap sklenil naslednji sporazum: Združene države dobe brzozjavni kabel med Yapom in Guramom, Japonska onega med Yapom in Shanghaiem, Holandska pa kabel Yap—Menado. Razen tega dobe Združene države pravico položiti nov kabel, ki bo vezal otok s Kitajsko.

Alzačani in francoska carinska politika. Strassburška trgovska zbornica je poslala francoski vladi vlogo, v kateri se

pritožuje proti neprestanemu izpreminjanju carinskih tarifov in prosi, naj se čim preje izpremeni sedanja carinska politika in v sporazumu z interesiranimi krogi določijo novi trajni carinski tarifi. Se-le potem se bo mogla trgovina neovirano razvijati. Razen tega je zbornica izrazila željo, naj bi se za najnujnejša živila, ki so namenjena najširšim krogom, določila čim najnižja carina kakor velja to za nujne industrijske potrebščine.

Zopet požar na Koroškem.

Kazaze, 2. okt. Danes ponoči ob 22. uri je, kakor vse kaže, zločinska roka podtaknila ogenj pri vrlem narodnjaku p. d. Kosu v Kazazah, Jožetu Čumniku. Začela je goretí slamnata kopa pri skednju, odkoder se je ogenj razširil z veliko naglico po vsem pohištvu in upepelil popolnoma vseh pet objektov. Družina je mogla rešiti le malo reči. Pogorel je tudi skedenj pri sosedu Žušovu. Predno je začelo goretí, je nekdo sprožil na vasi tri strele. Ako bi bil vlekel veter, bi bila lahko pogorela cela vas. Škoda ima samo Kos najmanj 2—3 milijone n. a. kron. Očividno so hoteli gotovi brezvestni ljudje na ta podel način obhajati obletnico lanskega napada na Kosa.

Tako izgleda pri nas prva obletnica nesrečnega plebiscita. Vsi pošteni ljudje tudi od Slovincem nasprotnne stranke ogorčeno obsojajo tako iz same zavistne hudobije izvirajoče ravnanje. Apeliramo na oblast, da zadevo strogo preišče. Prosimo tudi vsa usmiljena srca blagohotne pomoči in za mile darove.

Učiteljski vestnik.

Zopet en slučaj. Učitelj Smolnik v Starém trgu ni demokrat in zvezar, zato le po njem! Že dolgo vrsto let kot šolnik tu marljivo deluje, zdaj pa je nenadno prestavljen v hribovsko vas. Ker g. Smolnik hoče vedeti vzrok predstavitve, so ga mu tudi navedli po dolgem obotavljanju. Prestavljen je, ker občuje s komunisti in je popolnoma verjetno, da je tudi komunist! Namignilo se mu je, kako velike milosti je on deležen, ko se ga ni odstavilo, marveč le prestavilo...«

Zalostne razmere med liberalnim učiteljstvom. Ni ga menda poklica, ki bi sam sebi pribrcil tako žalostno vlogo v našem javnem življenju kakor so to storili demokrati učitelji. Brez ugleda med izobraženstvom in brez vpliva med ljudstvom. Saj je splošno znano, da dobijo pri volitvah nasprotnne stranke največ glasov tam, kjer imajo najbolj glasnega liberalnega učitelja. Ali je potem čudno, če si je Ivan Cankar za svoje znamenite »Hlapce« poiskal vzore v njihovih vrstah? Nov, a ne lorovor venci si je spletlo včeraj ljubljansko učiteljsko društvo na svojem zborovanju, kjer je sprejelo neke resolucije — po predlogu g. Luke Jelenca! — ter jih priobčilo, kar je še najbolj značilno — »Jutru«! Resolucije so naperjene proti ba je »krivičnik« pisavi »Novoga Časa«, »Slovenca« in »Jugoslavije«, posebno težko jim menda dela pesem — o hlapčevanju. Vse skupaj pa je bilo inscenirano, da se »napad na učiteljstvo« primerno izrabi kot reklamo — za demokratsko stranko. Glede hlapčevstva bi pa stavili ta le vprašanja: Ali je znan demokratskim učiteljem tisti demokratski učitelj, ki je napisal 12 knjig v čast in slavo Avstrije in Habsburčanov, a je danes najčistejši »Jugoslovan«, podpredsednik viš. šol. sveta in odlikovan z redom sv. Save IV. razreda? Ali jim je znan tisti demokratski učitelj,

ki je napisal »Avstrijsko slavo«, a je danes »jugoslovanski« šol. nadzornik? Ali jim je znan tisti demokratski učitelj, ki je bil v imenu učiteljstva vedno številni kandidat demokratske stranke ter je tako uničeval ugled učiteljstva? Ali si upa demokratsko učiteljstvo decidirano izjaviti, da je »pričevanje« demokratskih učiteljev v Ptuj povzdignilo ugled učiteljstva? Ali ne diši močno po hlapčevstvu, če izjavlja vodja demokratske stranke dr. Kukevec, da je učiteljstvo hrbtnica njegove stranke, o kateri vsa javnost ve, da se ji ravno v sedanjem času hrbtnica lomi? O tem naj liberalni učitelji razmišljajo ter izrečejo javno svoj »mea culpa«, mesto da hodijo v varstvo gospode iz »Jutrove« dežele. V opravičbo nekaterih učiteljev, ki so morda tudi glasovali za to bombastično resolucijo, bi bilo navesti, da vlada med učiteljstvom strašna duševna depresija, ker vsak učitelj ve, da mu danes režejo kruh duševni očetje takih resolucij. In ti se nam najbolj smilijo, toda vremena se bodo zjasnila, svoboda se bliža in dnevi nasilja bodo našli svoj konec!

Dnevne novice.

Županska zveza za novomeški okraj se je ustanovila dne 3. t. m. v Novem mestu. Predsednikom zveze je bil izvoljen župan Alojzij Vovk. Prva seja zveze se bo vršila dne 10. t. m. ob 10. uri predp. v Rokodelskem domu. Na tej seji se bo sestavil odbor. Isti dan se je vršil v Novem mestu tudi shod zaupnikov SLS, na katerem je poročal o političnem položaju posl. dr. Korošec, čigar poročilu je sledila živahna razprava.

Udeleženci nedeljske prireditve Pevske zveze z dežele imajo zelo ugodne zveze z vseh krajev po vseh progah državne in južne železnice. Pridejo lahko z opoldanskimi vlaki in se vrnejo že z večernimi, ker bodo pevski nastopi že ob 5. uri popoldne končani. Opozarjamo posebno posetnike s kamniškega okraja na vlak, ki pride opoldne v Ljubljano in se vrača ob 7. uri nazaj v Kamnik. Tudi zveze z Gorenjskega, Notranjskega in Dolenjskega ter Vrhnike so enako ugodne.

Demokratsko narodnjaštvo. »Slov. Narod« se zaletava v pevsko društvo »Ljubljana«, ker je pri pogrebu avstrijske žrtve Janeza Brenceta počastilo pokojnika, da je zapelo na vojaškem strelišču dve žalostinki. Ako bi »Ljubljana« ne pela, bi jo še bolj napadali, kakor jo napadajo sedaj, češ, da se je silila v ospredje. Mi ugotavljamo samo, da se za izkop in prevoz posmrtnih ostankov pokojnega Brenceta v domači kraj izmed demokratov do poslednjega trenutka nihče zmenil ni in da se niso popolnoma nič silili v ospredje, ko so letali najozi Brencetovi sorodniki okoli s prošnjo, da bi se izkopal Brencetovi posmrtni ostanki v Suhem bajerju in prepeljali v Dovjo. Demokrati bi se lahko že pred tremi leti silili v ospredje in ne bi se jim bilo treba šele v zadnjem trenutku. Sicer pa se jim še nudi prilika izkazati čast avstrijskim žrtvam, katerih leži še sedaj 21 pokopanih v Suhem bajerju. Gospodje pa bodo še nekoliko počakali, ker je že njihova navada, da odpirajo usta šele takrat, ko že opravijo drugi delo.

Vredno, da se enkrat ugotovi. Poroča se nam: Po vseh demokratskih listih so se začeli minole dni ponavljati srditi napadi na dr. Pegana zaradi afere Brencet. Ti dopisi izvirajo iz enega in istega nam dobro znanega peresa, od človeka, ki je v aferi Brencet dobro poučen. Vemo natanč-

LISTEK.

Ni odveč, če se spomnimo

tridesetletnice prvega sestanka slovenskih in hrvaških abiturientov dne 3. avgusta 1891.

Manjši abiturientski sestanki so bili že prej. Toda omejevali so se redno samo na kranjsko dijaštvo. To leto so poskusili ljubljanski osmošolci napraviti večji shod in ga raztegniti preko Slovenije tudi na Hrvaško. Razvilo se je živahno dopisovanje med slovenskimi osmošolci v Ljubljani z onimi v Celovcu, Mariboru, Celju, Gorici, Novem mestu, Sušaku, Karlovcu, Zagrebu, Osijeku. Vsepovsod so navdušeno pozdravili idejo jugoslovanske vzajemnosti, udeležba je bila zagotovljena.

V Ljubljani se je osnoval tajni odbor za prireditve. Predsedoval mu je Vladimir Ravnihar. Program je bil približno ta: V čitalnici priredijo dijaki skupno zborovanje, katerega namen je bil skleniti tesneje vezi z jugom in drugimi Slovani, zvečer prirediti občinstvu akademijo. Nato naj bi bil skupni izlet v Vrbo na Prešernov dom in na Bled. Pri akademiji naj bi bila glavna točka dramatičen prizor: »Na Gosposvetskem polju« in pa tamburanje Hrvatov poleg petja. Za noviteto pevskega zboru je spesnil kot himno zedinjenja Slovencev in Hrvatov osmošolec (Zagreb) Peranič »Iz bratskog zagrljaja«, komponiral

pa jo je Zajc. Dram. prizor je slikal v jamb-skem kvinaru sestanek dijakov-reprezentantov Slovenije in Hrvaške pri vojskarskem stolu, kjer si sežejo v roke in zaprisežejo delovati za rešitev domovine izpod tujega jarma. (Spisal ga je F. S. Finžgar.) Uloga hrvaškega dijaka je bila pisana v hrvaščini. Vse je bilo v najlepšem teku: Hrvatje so sestavili velik tamburaški zbor, uloge za igro so bile razdeljene, pesmi naučene — lepaki nabiti, občinstvo se je za shod živo zanimalo. Kar udari bomba iz vladne palače. Recenzent Parma je namreč dramatični prizor dovolil. Ko je pa namestnik tedanjega predsednika Slovenca Winklerja dvorni svetnik Schemerl zagledal lepake in na njih bral o skupnem shodu Hrvatov in Slovencev, je takoj zahteval igrice nazaj in jo 31. julija prepovedal — torej tik pred dnem akademije. Nevarna so se mu zdela sledeča mesta:

Dijak opisuje delovanje nemške vlade:

»Pregreho — staro vseh Slovencev — razdvojil pobedni mi gojili bomo, da si s puščico v nas (Nemce) naperjeno sami zadaste rane smrtonosne.«

Dijaki se razvesele, da so se sešli pri vojskarskem stolu sinovi vseh dežel jugoslovanskih in eden izreče:

»Kako p o m e m b n o zdaj smo združeni pri najslavnejšem spomeniku —.«

V besedi p o m e m b n o je vlada vohala že kar zaroto.

Dijak vpraša stara grobišča, kje je naša nekdanja slava in svoboda.

»In duh očetov bi z grobišč odječal: O, tega kriv je tuj meč, ki mu Vi slepo služite sedaj...«

Dijak Hrvat se čudi, kako in zakaj, da je zemlja ob Dravi potujčena. Slovenec odgovarja:

»Juga rod

še vedno biva v cvetni tej planjavi. A jarem bil je pretežak in krut gospod, ki ga pošiljal v dežel Frank in Nemeč, ne kot varuha pravice, marveč tirjalca lačnege robote.«

Hrvaškega dijaka imenuje Slovenec »zastopnika drugih vseh rodov slovanskih.«

Dijaki prisegajo:

»In smrt

izdajici, ki slavsko zataji sorodje ter potegne s tujcem — Slovanom vsem na kvar.«

To so poglobljena mesta, ki jih je vlada rdeče podčrtala in zaradi njih igro prepovedala. S tem je spravila odbor v sitno zadrego. Namesto prizora je bilo treba vsaj govora. V naglici si ga je spisal isti avtor (ležeč pod Rožnikom v borovničevju, za mizo mu je bil kos stare planke) ter ga nesel osebno k Parmu. Vrnil je hinavski stavek: »Sam oče Avstrije te zaščiti tujec (Slovenec namreč), naber je ves vesel vzkliknil recenzent: »Zakaj preje niste tega stavka zapisali? Prizor bi se bil dal rešiti.«

Kakor ves prizor nima absolutno nobene literarne vrednosti in je le bombastičen,

navdušen izliv čustvovanja tedanje slovenske mladine, pa je kljub temu vendarle dokument, kako živa je bila že tedaj misel jugoslovanska. To misel je nemška vlada tudi naglo izsledila in je poslala na večer prireditve policijskega komisarja (Robido) nad predavatelja Finžgarja v čitalniško kavarno, kjer se je učil govora na pamet.

V paradni uniformi se je postavil mož pred študenta in mu sporočil: »V imenu vlade sem poslan do Vas, naj Vas še enkrat opozorim, da ste v besedah previdni, sicer si zaigrate vso svojo bodočnost.« Študent, ki je imel še par minut do nastopa, je razburjen odgovoril: »Gospod, Efijalta so kleli, Judeža so kleli, vse izdajavce domovine so kleli — ali naj jih mi blagoslovljamo?« Komisar je odgovoril: »Jaz sem storil svojo dolžnost, salutiral in odšel. V obeh pa mu je bilo brati:

»Prav imate!« Mimogrede še to: Nemška vlada kljub stavku o »očetu Avstrije« ni pozabila autorja. Ko je bil sprejet v semenišče, mu je tedanji vodja Kulavic resno razodel: »Pomnite, da je za Vas posebna milost, ko ste bili sprejeti v seminar. Zaradi igre imate pri vladi tako črno piko, da so Vam vsa vrata v državne službe zaprta.«

Kljub tej zaplenitvi je abiturientska akademija sijajno uspela. Tedanje občinstvo je dijake ljubilo. Dasi o počitnicah (3/8) je bil čitalniški vrt natlačeno poln. Ko je govornik končal z vzklikom: »Naprej zastava slave!« so povzlele tamburice ta poziv in prvič je tedaj ljubljana slišala zbor tamburašev. Navdušenje je bilo velikansko

no, zakaj so zopet začeli ti napadi ravno sedaj. Naravnost pekenska zloba in sovraštvo jih narekuje, kar je razvidno zlasti iz tega, da se na najgusnejši način potvarja resnica, ki je v svoji celoti demokratskemu dopisniku znana. Pa — namen posvečuje sredstvo. »Jutro« in celo »Slovenski Narod« si upata trdit, da je dr. Pegan skriv na obsodbi oziroma smrti nesrečnega Brenceta. S tem se hoče škodovati moralno dr. Peganu, udariti se pa hoče obenem tudi Slovensko Ljudsko Stranko, češ, »glejte, kakšni so klerikalci!« Da dobi javnost enkrat upogled v to zadevo, ugotavljamo na podlagi aktov sledeč: 1. Dr. Peganu se očita, da je bil pri nekem razgovoru s stotnikom avditorjem Julusom, ki je vodil razpravo proti Brencetu, omenil, da on o Brencetu še več ve kot to, kar je v aktih. (Dr. Pegan z vsjo odločenostjo prereka, da bi bil to ali kaj sličnega govoril). 2. Stotnik avditor Julus je priča, ki doktorja Pegana obremenjuje, da je na svoji izpovedi priznal, da je bil Brencetu soglasno, torej tudi z Julusovim glasom na smrt obsojen. Zaradi tega glasovanja je Julus gotovo za demokrate klasična priča. 3. Kljub temu je pa avditor Julus prav odločno izpovedal, da je bila obsodba Brencetova sklenjena stvar, še predno je dr. Pegan z njim govoril, da torej razgovor z dr. Peganom nanj ni uplival, da bi bil drugače glasoval, kot je. 4. Isti stotnik avditor Julus je pod prisego izpovedal, da dr. Pegan tega, kar je o Brencetu proti njemu omenil, ni govoril iz zlega namena, ampak da mu je to le nekako ušlo. 5. Dve priči (sorodniki Brencetovi) sta enako pod prisego izpovedali, da dr. Pegan zastopstva Brencetovega ni nikdar prevzel. 6. Končno sledi iz izpovedbe ene priče, da dr. Pegan o Brencetu in njegovi aferi do tistega dne, ko je z Julusom govoril, ni ničesar vedel in mu je bila ta oseba popolnoma neznana. Kdor primerja te ugotovitve iz spisov in iz zapriseženih izpovedb prič, pisanje listov, tisti vidi vso moralno propalost tega rodu.

— Zakaj je rajni Ivan Brencet padel? »Slov. Narod« je v svojem uradniščem poročilu o prenosu kosti narodnega mučenika Iv. Brenceta v številki 223 zapisal: »Ljubljana je večeraj popoldne (4. oktobra 1921) izkazala zasluženo čast Ivanu Brencetu, ki je kot značaj dal življenje za svoje narodno mišljenje in prepričanje. Nagovarjali so ga, ko je že stala smrt pred njim, naj se sodnikom kaže skesanega in izgovarja na popolno pijanost, toda Brencet kot značajen mož je odklonil tak zagovor ter sodnikom moško in brez ovinkov priznal, kar je rekel. (Podčrtali mi. Ur.) Zato je tudi padel.« Kar je »Narod« registriral, se je v tistih strašnih dneh, ko je rajni Brencet padel, govorilo po celi Ljubljani. »Slov. Narod« torej na eni strani sam priznava, da nima v Brencetovi aferi dr. Pegan krivde, ki jo na drugi strani vali nanj. Ta bistvena nedoslednost v eni in isti številki istega lista dokazuje našo trditve, da je imel »Narod« proti svojemu boljšemu prepričanju zgolj namen — hujskati!

— Obrtne nadaljevalne šole. Od poučne strani se nam poroča: Prizadetim krogom je znano, da se imajo obrtne nadaljevalne šole boriti z velikimi težkočami materialnega značaja. Letni prispevki lokalnih faktorjev in državne subvencije ne naraščajo v toliki izmeri, kakor raste draginja, učiteljstvo pa zahteva leto za letom višje honorarje za pouk. Vse to povzroča naučni upravi nemale težave in to tembolj, ker letošnji državni proračun še vedno ni ugotovljen in naučna uprava še ne zna natanko, s kakimi sredstvi bo razpo-

in ovacij Hrvatom ni bilo ne konca ne kraja. Ko je nastopil zbor s kompozicijo »Iz bratskog zagrljaja«, ni prevzelo občinstva samo navdušenje, mnogi so bili ginjeni do solz.

S tem večerom je slavila tamburica svoj slovesni vohod med Slovence in v tridesetih letih prehodila skoro vse podeželske odre in društva. Pesem »Iz bratskog zagrljaja« pa je skoro že ponarodela med nami.

Gmotni uspeh Akademije je bil za ono dobo nekaj velikanskega. Po odbitih troških je ostalo za Ciril-Metodovo družbo čistega nekaj nad 200 goldinarjev in en cekin.

Cisto naravno je, da je bil po tem uspehu v Ljubljani tudi izlet v Vrbo in na Bled za dijake pravi slavnostni pohod. Na Prešernovem domu je pozdravil dijaštvo sedanjí gospodar Vovk, oblečen v narodno nošo. Na Bledu pa je zaprosil knez Windischgratz, če sme priti poslušat tamburice, ko jih ni še nikoli čul.

Nekaj Hrvatov je ostalo potem na Slovenskem in je potovalo po deželi. Med temi je bil tudi Stefan Radič, ki se je lotil takoj slovensčine in se seznanil z našo literaturo. Dva tedna potem se je udeležil veselice sedmošolcev v Kamniku. Nastopil je javno na odru in predaval, da ni bilo niti sledu po hrvatskem naglasu, Gregorčičevo pesem: »Kmečki hiši.« Ali ni bil to omen, ki je pokazal že tedaj na sedanjega voditelja »Seljačke stranke«?

lagala v tekočem šolskem letu. Zato naučna uprava ne more dati na mnogobrojna vprašanja, ki jej dohajajo v tej zadevi, točnega odgovora, dokler sama ne izve, v koliki izmeri so njeni predlogi vpoštevani v državnem proračunu. To velja v prvi vrsti za obrtne nadaljevalne šole, ki se namestavajo letos na novo otvoriti. Priporočati je dotičnim činiteljem, da počakajo s pričetkom pouka do tedaj, ko bo znan državni proračun. Glede ostalih, že obstoječih šol pa ni nobenega zadržka, da prično s poukom, kakor to določa njih pravilnik. Naučna uprava je uverjena, da se bo pri obojestranski dobri volji našel modus, ki bo zagotovil obstoj teh velevažnih učnih priredb za naš obrtni naračaj.

— V kočevskem okraju je še nekaj praznih učnih mest. Učitelji in učiteljice, ki še nimajo službe, naj se osebno ali pisмено zglase pri okrajnem šolskem nadzorniku v Kočevju.

— Višnja gora. Dosedanji notar Hubert Završnik je odšel na svoje novo službeno mesto v Krško.

— Tržič. Prihodnjo nedeljo, 9. oktobra zvečer ob 8. uri otvori Društvo sv. Jožeta svojo letošnjo gledališko sezono. Dramatični odsek nastopi z lepo Finžgarjevo igro v treh dejanjih: »Razvalina življenja«. Društvo je dalo letos društveno dvorano lepo poslikati in g. Bradarica iz Kranja je napravil za oder precej novih kulis, tako da oder in lepo poslikana dvorana že sama na sebi vabita in zato še tem bolj upamo, da bodo tudi letos Tržičani v lepem številu obiskovali društvene prireditve. Tu di so za letošnjo sezono na programu res lepe igre, ki na tem odru še niso bile igrane. Društvo si je kupilo tudi klavir, ki bo zlasti dobro služil za igranje pri igrah med pavzami! Za otvoritev bo društveni pevski zbor zapel več narodnih pesmi, posebno koroških, kot spomin na nesrečni koroški plebiscit, katerega obletnico bomo praznovali v ponedeljek 10. oktobra in zato tudi iz tega ozira vabimo vse k naši prvi prireditvi v letošnji sezoni! Vstopnice se dobe kot do sedaj v brivnici gospe Tavčar.

— Krompir in granate. Zadnje sredo so v Bratislavi ustavili voz, ki je bil označen kakor krompirjeva pošiljatelj za Košice. Ko pa so vagon odprli, so našli med krompirjem polno bomb in ročnih granat. Pošiljka je bila namenjena košičkemu mažarskemu društvu, da bi jo utihotapilo preko meje.

Štaterske novice.

š Škof dr. Napotnik obolel. Iz Maribora nam poročajo, da je škof lavantinski prevz. g. dr. Mihael Napotnik nevarno obolel in je bil v terek spreviden.

š Delavski shod priredi v Mariboru v nedeljo popoldne v Splavarski ulici Jugoslovanska strokovna zveza.

š Proti draginji in povišani stanovanjski najemini sklicujejo v Mariboru protestni shod za nedeljo popoldne združeni odbori narodnih stanovskih organizacij.

š Konec večmilijunske afere. Občinsko sodišče v Mariboru je 5. t. m. razpravljalo o večmilijonski aferi družbe, v kateri so bili Karel Pertinac iz Celja, Izidor Frank iz Zagreba, Viktor Grof iz Budimpešte, dr. Vasič in dr. Vlašič. Zadnja dva sta v poslednjem času iz družbe, ki je delala večmilijunske kupčije, izstopila. Leta 1919. je omenjena družba v Nemčiji naročila 8000 vagonov soli po 2000 mark za 10 ton. Večino te soli so odstopili monopolni upravi v Belgradu. Lansko leto meseca novembra so prejeli od omenjenega naročilo 182 vagonov soli v Maribor ter jo pustili ležati v skladišču v Mariboru do marca t. l. Občinsko sodišče je prve tri družabnike obtožilo kupčijena blaga in spekulacije. Pri razpravi sta navzoča obtožena Pertinac in Frank dokazala, da jima ni bilo mogoče soli razpetati, ker je bilo sploh preveč nakopičene v Mariboru in so imeli radi tega izgubo, ker jih je veljala nad določeno prodajno ceno. Zanimiva je bila izpoved, da je Jadranska banka, ki je podjetje financirala, zahtevala 20 odstotkov od dobička. Pri tem je neki izvedenec opomnil, da ve za slučaje, ko je omenjena banka zahtevala tudi po 50 odstotkov. Ravnatelj Kreditne banke je nato kot izvedenec izpovedal, da v normalnih časih banke računajo za posojeni denar 6½ odstotkov in da je z drugimi dodatki normalna in pravična mera 12 odstotkov. Zaslujni izvedenci so tudi izpovedali, da je bilo svojo čas res toliko soli v Sloveniji, da je ni bilo mogoče prodati. Sodišče je radi doprinesekih dokazov obtožence oprostilo.

š »Granične čete« so od 1. oktobra dalje zasedle obmejne carinarne od Prekmurja preko Lajnjkove do Plač, Prevalj in v marenberškem okraju. S tem so prevzele stražo carinske meje in zamenjale sedanje finančne straže. Večina voljakov v granični četi je ruskih beguncev, med katere so pomešani Slovenci, Bošnjaki in Dalmatinci. Granična četa prevzame te dni tudi mariborsko carinarno. Zamenjane finančne straže se razdele na nove okrajne uprave, in sicer v St. Lenartu, Šoštanj, Laškem in mariborski okolici. Preostali finančni stražniki se bodo porabili za pobiranje trošarine in sploh za notranje posle, tako da bo granična četa imela obmejno carinsko službo popolnoma v svojih rokah.

š Požar je razdejal lansko jesen Pečnikovo hišo v Podgorju. Zanetila jo je zlobna roka in se je zločinca pred kratkim sama izdala v neki družbi. Prijel jo je na sv. Mihaela dan minul teden orožnik Alfonso pri Bonaču nad Vrbovcem, daleč po svetu znano vlačugo Leopoldino Protekicjo iz Lopovščine pri Celju. Zaslujšana je bila takoj pri občinskem sodišču, pa je nekaj časa tajila, slednjič pa zločin priznala. Pogorelec je za majhen znesek zavarovan, pa ima veliko škodo. Popravil je le en konec hiše, kjer mu je peč ostala nepoškodovana. Pozigalka nima nič, da bi mogla odškodovati, če bo morada obsojena. Pr. je na sumu, da je okoli petnajst požarov kriva.

š Napad na učitelja v Makolah. Že prej enkrat so napadli v vasi Pečke učitelja Gabršček in so mu zadali dva udarca z bodalom po glavi, a neki Trantura ga je udaril z železno palico tik pod levo senco. Zato si je omislil učitelji orožni list in repetirko. V nedeljo pa ga je napadel neki Skrbinek pred makolsko cerkvijo. Ko je videl učitelja, da ima napadalec v roki odprt nož, je nameril proti njemu repetirko in ga je štirikrat opozoril in svaril. Kljub temu se je Skrbinek zaletel proti učitelju in zamahnil z nožem. V tem trenutku je učitelj Skrbineka smrtno nevarno ranil v trebuh. Uvedla se je preiskava.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 5. oktobra. (Izv.) Devize: Pešta 8475 do 8500, Berlin 197—198.5, Italija 950—955, London 905—910, Newyork 234—236, Pariz 1675, Praga 256, Dunaj 850—870, Curih 40, Bukarešta 206, Napoleoni 780. — Valute: Nem. marke 192—194, lire 990, dolarji 231.50, nem. avstr. krone 11—12, lejl 198, carski rublji 12.50.

Dunaj, 5. okt. (Izv.) Devize: Pešta 428, Berlin 2380, Italija 11.600, London 11.400, Newyork 2390, Pariz 21.200, Praga 3150, Curih 52.000, Bukarešta 2995, Zagreb 1190, Varšava 4772.

Curih, 5. okt. (Izv.) Devize: Pešta 0.82, Berlin 455, Italija 2275, London 2141, Newyork 571, Pariz 4075, Praga 590, Dunaj 0.35, Holandska 18375, Bukarešta 480, Zagreb 245, Varšava 0.00. — Valute: nem. avstr. krone 0.24.

g Upejlava poštno-hranilnih knjižic. »Uradni list« z dne 4. oktobra prinaša uredbo o poštnem hranilnem, čekovnem in virementskem prometu v naši kraljevini.

g Generalna direkcija carin je izdala naredbo vsem carinaricam po pokrajinah, po kateri se ne bo zahtevalo uverjenje in zavarovanje valute za blago, ki je bilo natočeno ali je bilo na potu v inozemstvo na dan, ko je novi pravilnik o devizah in valutah stopil v veljavo. Kot dokaz bo pri tem postopku služil tovarni list v smislu člena 16. pravilnika.

g Gospodarski pomen Zgornje Slezije za Poljsko in Nemčijo. Nemški listi poročajo, da bo po najnovejših poročilih sprejela zveza narodov angleški predlog glede delitve Gornje Slezije. Tako bo dobila Poljska samo okrožji Ples in Rybnik, medtem ko bi ostala Gornja Slezija ostala Nemčiji. V okraju Ples in Rybnik je 20 premogovnikov, ki so producirali lani 7 milijonov ton premoga. To je četrtina vse gornje slesijske premogovne produkcije. Svinčnih in cinkovnih rudnikov v Plesu in Rybniku ni. Pač pa sta Ples in Rybnik važna glede kokska, katerega producirata na treh mestih. Od bogate železne industrije se nahajajo v Plesu in Rybniku samo tri livarne. Nemci pravijo, da neaška železna industrija ne bo z Rybnikom in Plesom veliko izgubila.

g Stanje papirnatega denarja v Franciji. Francija ima v prometu 57.129.458.000 frankov papirnatega denarja.

g Podražanje tarifov na dunajski električni železnici. Na dunajski električni železnici bodo podražili vozne listke od 10 na 16 kron.

g Svobodna trgovina z mesom v Avstriji. Dunaj, 5. oktobra. (Izv.) Ministrstvo prehrane namerava uvesti popolnoma svobodno trgovino z mesom ker so državne blagajne preveč izrpane in ne morejo več prenašati ogromnega deficita, ki ga plačuje država pri nakupu mesa predvsem iz inozemstva.

Ljubljanske novice.

lj Pri nedeljski prireditvi Pevske zveze ob 3. uri pop. v Unionu bodo nastopili sledeči zbori: Sv. Jakob ob Savi, meš. zbor, Dol pri Ljubljani, meš. in žen. zbor, Ig pri Ljubljani, moški in meš. zbor, Radovljica »Sloga«, moški zbor, Smlednik »Kvišku«, meš. zbor, »Ljubljana«, meš. zbor. Vsak zbor bo pel po dve pesmi, vsi zbori skupaj pa štiri, in sicer 1 moški in 3 mešani zbori. Vstopnice so že v predprodaji v trafikih v Unionu. Preskrbite si jih pravočasno, da ne bo pri blagajni prevelik naval zaviral točnega začetka! — Skupna v a j a za mašo in pevске nastope bo v nedeljo ob osmih. Cni, ki že imajo note, naj jih prineso sabo, kdor bi pa rad pel in še nima not, jih dobi tamkaj pred vajo.

lj Pevska zveza. Važna in nujna odborova seja bo v petek, dne 7. t. m. točno ob 6. uri zvečer v prostorih »Ljubljane«. Odbornike z mandati prosim, da prineso izdelana poročila za občni zbor s seboj. — Predsednik.

lj Sestanek somišljenikov SLS za dvorski okraj bo v četrtek 6. t. m. ob 8. zvečer v Konsumnem društvu, Kongresni trg 2. Pridite vsi in točno!

lj Korošci! Korošice! O priliki obletnice Koroškega plebiscita se vrši v soboto, dne 8. oktobra t. l. ob pol 8. uri zvečer sestanek v prostorih restavracije »Zlatorog«, Gosposka ulica. V nedeljo dne 9. oktobra se vrši izlet v Kranj, kjer se vrši ob 2. uri popoldan shod Korošcev v prostorih gostilne »pri Majarčku«. Na shodu govori med drugimi prvoboritelj koroških Slovencev in bivši poslanec Franjo Grafenauer. Ob enem pozivamo tudi na shod, ki ga priredi Gosposvetki Zvon na dan obletnice, v ponedeljek, dne 10. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani Union v Ljubljani. Vabimo vse prijatelje Korošcev, osobito Primorce, na čim številnejšo udeležbo! — Koroški begunci.

lj Zborovanje Ljubljanskega učiteljskega društva. Današnji »Slov. Narod« prinaša poročilo o zborovanju Ljubljanskega učiteljskega društva ter končno njegovo protestno izjavo proti napadam »Jugoslavije«, »Slovenca« in »Novega Časa« na liberalno učiteljstvo, za kar zahteva popolno zadostitev. Ljubljansko učiteljstvo zahteva tudi od učne uprave, da ga štiti pred »podivjano žurnalistiko«. Ta »podivjana žurnalistika« pa je ljubljanskemu demokratskemu učiteljstvu takoj ustregla in mu zagotovila popoln »uspeh« — državnega posojila, katerega reklamo je upletla v učiteljske resolucije. Vendar pa pravi poročilo, da so trgovci v prvi vrsti poklicani, da se marljivo udeležijo podpisovanja. To velja pa tudi za korporacije, ki nabirajo fonde z daljšo uporabno dobo, kakor fonde za penzijo, odškodnine itd. Po končani reklami za državno posojilo, poroča »Slov. Narod«: »Zborovalci so izjavo in protest sprejeli z velikim odobravanjem in ogorčenjem.«

lj Kr. dr. trgovaška akademija v Ljubljani. Pouk v I. letniku trg. akademije se prične v petek, dne 7. oktobra, ob 8. uri zjutraj v posloppu tehnične

srednje šole (II. nadstr., levo). Pričetek pouka v II. letniku in predavanja v abiturientskem tečaju bo razglašen pozneje v listih. — Ravnateljstvo.

lj Kolo jugoslov. sester ima svojo redno sejo v četrtek 6. t. m. ob 4. uri v risalnici Mladike. — Predsedstvo.

lj Vabilo na zabavni večer, ki ga priredi Zveza vojnih vdov in sirot v četrtek, dne 6. oktobra v Mestnem domu.

lj Privatne stranke, ki so dne 28. sept. t. l. prenočile jugoslovanske profesorje, se prosijo, da se v svrhu poravnave računov zglasijo v petek, dne 7. oktobra od 2. do 4. popoldne v govorilnici I. dr. gimnazije (Tomanova ulica).

lj Huda žalitev. Gospod Anton Pesek je tožil zaradi razžaljenja časti carinskega uradnika Adalberta Finžgarja, ker je obdolženec dne 15. sept. letos govoril o g. Pesku žaljivo očitajoč mu nedovoljene stvari. O tožbi je 5. t. m. razpravljal g. višji svetnik Potrato, kateri je zasljal priči g. Ivana Habiča in Maksa Klančarja, katere sta potrdila, da je Finžgar res govoril, za kar ga je g. Pesek tožil. Gospod Potrato je razpravo preložil, da se bodo še druge priče zasliale.

lj V notici »Smrtina nesreča na železnici« se nam je poročalo, da železniška uprava noče žrtve slabo razsvetljene postaje Grosuplje prepeljati v Ljubljano, temveč se mora vsled tega ponesečnega Radičnika pokopati na Grosupljem. K temu smo prejeli pojasnilo, da je že v železnikih predpisih določeno, da se umrliemu železničarju dovolj prost prevoz na kraj pokopa. Vdovi ponesečenca se je to tudi povedalo. Odklonila pa je ta prevoz sama, ker so se ji stroški (predpisani dva krsti in prevoz od kolodvora v Ljubljani) zdeli previsoki.

lj Cevljarska zadruga za Ljubljano in okolice vabi gg. člane na sestanek, ki se vrši v nedeljo 9. t. m. točno ob pol 10. uri popoldne v restavraciji g. Mraka, Rimska cesta 4. V zadevi važnih poročil je udeležba sestanka obvezna. (k)

lj Krompir za Ljubljano. Vse stranke se opozarjajo, da se v petek in soboto, dne 7. in 8. oktobra t. l. ne bo izdajal krompir, ker se bo ta dva dneva porabilo za polnjenje skladišč, da strankam ne bo treba pri prevzemu krompirja čakati na dovoz s kolodvora, ki se vsled polnjenja krompirja v vrče ne more vršiti dovolj naglo. V ponedeljek, dne 10. oktobra se prične zopet radna oddaja krompirja. Strankam se ni treba bati, da bo krompirja zmanjkalo. Do konca tega meseca dobe vse stranke sigurno krompir.

lj Zdravstveni izkaz ljubljanske občine za čas od 25. sept. do 1. oktobra. Rodilo se je 16 moških in 17 ženskih, skupaj 33 otrok, med njimi dva mrtvorjenčka. Umrlo pa je 17 moških in 11 ženskih, skupaj 28 oseb, med njimi 15 tujevc. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni: 2 slučaja davice, 2 škrlatinke, 2 trebušnega legarja, 21 griže in 1 slučaj dušljivega kašlja, skupaj 29 slučajev.

lj Prijet poštni uradnik. Dne 2. oktobra je policija aretirala v hotelu Lloyd poštnega asistenta Maksa Goloba iz Zagreba, ker se ni mogel legitimirati. Ko je policija preiskala posteljo, v kateri je ležal Golob, so našli tam Golobov krstni list in svedočbo, iz katere se je razvidelo, da je Golob poštni asistent v Zagrebu; v belem papirju so našli tudi zavitega 50.100 kron denarja in samokres. Golob je rekel, da je našel denar v Zagrebu in da je dobil 4 tedenski bolniški dopust. Iz Zagreba se je sporočilo, da Golob ni dobil dopusta in da je najbrže kradel denar iz pisem, katere prihajajo iz Amerike.

lj Obsojeni tat koles. Janez Vutholen iz Maribora, trgovski pomočnik, je v družbi dveh tovarišev odpotoval iz Maribora v Tirole in v Italijo. V Meranu se je družba razšla in Vutholen ter Adolf Kokol sta potovala iz mesta v mesto. Ko jima je denarja zmanjkalo, sta ukradla vsak po eno kolo, se odpejala v drugo mesto in je tam prodala. Dne 23. marca je Vutholen ukradel pred glavno pošto eno kolo v vrednosti 1000 kron; dne 25. marca pa Juliju Susteršiču kolo, vredno 1800 kron. Deželno sodišče je obsodilo Vutholena na 6 mesecev zapora.

lj Neprevidna vožnja. Ko je nameravala Katarina Zlatič prekorčiti Dunajsko cesto, se je pripeljal od glavne pošte mearski pomočnik Jožef Sladič in jo je podrl na tla. Zlatičeva je bila poškodovana nad kolonom in na dlaneh.

lj Okradeni delavec. Delavcu Josipu Miliču iz Prekmurja je bila ukradena listnica, v kateri je imel 1700 kron denarja.

Socialni vestnik.

POSELSKA ZVEZA.

Poselska zveza nam sporoča sledeče svoje sklepe:

Dolgo je od tega, ko je zadnjič stopila organizacija služkinj pred javnost z zahtevo za povišanje plače. Vsled tega se je sklenilo na enketi, ki se je vršila v soboto, 24. septembra t. l., izdati zahteve v obliki oklica. Zastopane so bile zastopnice vseh mest Slovenije. Korak, ki ga je napravila organizacija, ima tudi namen enotne ureditve plač služkinj. Sklep enquete, ki ga je prejel tudi občni zbor v nedeljo, dne 25. septembra soglasno, se glasi:

»Ker so danes plače služkinj tako različne, poleg tega tudi malenkostne, je treba enotnosti. Vsled tega se določi minimalna plača, ki naj znaša poleg hrane in stanovanja: 1. Kuharica, ki opravlja obenem tudi druga gospodinjstva in hišna dela, 550 K mesečno. 2. Kuharica, katere nima nobenega drugega dela, 500 K mesečno. 3. Sobarica 400 K mesečno. 4. Navadna služkinja 350 K mesečno. 5. Pestunja 300 K mesečno. 6. Navedena tarifa velja za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1921.

S 1. januarjem 1922 se bo določila nova tarifa. S tem bo izključeno izbrabjanje ene ali druge strani. Da pa danes tarifa, ki smo jo tu navedli, ni pretirana, mora vsakdo priznati. Organizacija služkinj se je reorganizirala in se bo kot taka morala držati sklepov občnega zbora in enquete.

Strokovna organizacija služkinj pozivlje vse služkinje-nečlanice, da se čimprej včlanijo in skupaj s članicami gredo v borbo.

Vsak slučaj kršitve poselskega reda naj se nemudoma naznani organizaciji, ako hočemo, da se bo poselski red izvrševal.

Pozivljamo vse članice, da se dosledno ravnajo po sklepu občnega zbora ter po zgoraj navedeni tarifi. Članice, ki bi se ne ravnala po tem, bi bila izključena iz organizacije in podvržena bojkotu. Ravnotako je podvržena bojkotu gospodinja oziroma gospodar, kateri bi silil posla k temu nasprotujoči pogodbi.

»Strokovna zveza služkinj je spremenila na občnem zboru ime in se sedaj imenuje »Poselska zveza«. Prostorji so: Stari trg 2, I. nadstr.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1921.

»Proti dvojni zaposlitvi. Mestni svet v Duisburgu je vsled pritožb rokodelskih krogov in brezposelnih izdal naslednje prepoved: Vsaka vrsta dela izven glavnega poklica pri drugih delodajalcih proti plačilu je prepovedana. Redno čezurno delo pri istem delodajalcu je dovoljeno le, če v

vsakem posameznem slučaju dá svoje pritrldilo obrtno nadzorstvo. Domače delo, agenture in drugo posredovanje se sme izvrševati le temeljem obrtnopolicijskega dovoljenja in proti plačilu dotičnega davka.

s Pomoč srednjemu stanu. V razpravi o pomoči propadajočemu srednjemu stanu je dr. Herschel v Vratislavi sprožil predlog, naj mestne občine ustanove posebne urade za srednji stan. Ti uradi naj bi med drugim posvečali svojo pozornost učinkom davčnih zakonov na položaj srednjega stanu.

Prosveta.

pr »Probudac. V soboto, dne 8. t. m. ob pol 18. uri se vrši na tehn. srednji šoli, v pritličju št. 6, važen sestanek društvenih članov, pa tudi nečlanov, ki se zanimajo za društveni razvoj. Sklepalo se bo o nadaljnji društveni organizaciji, o društveni šoli, o društvenem listu itd.

pr Prvi tehniški koledar v kraljevini SHS.

»Udruženje graditeljev kraljevine SHS« izda glasom sklepa glavne skupščine v Ljubljani dne 1. V. 1921 s prvimi januarjem 1922 svoj prvi strokovni koledar v 5000 izvodih. Razen obširnega tehničnega dela bo ta prvi strokovni koledar naše kraljevine vseboval tudi inserate priznanih domačih, v to stroko spadajočih tvrdk. Sekcija Ljubljana je — kakor se nam poroča — razposlala mnoga tozadevnih okrožnic in javlja, da se je tvrdkam v slučaju ne prejema takega obvestila v svrhu inseriranja obrniti na: Tajništvo, Gradbišče 10, III. nadst., desno, od 2.—3. popoldne.

Katoliški vestnik.

e Nova nadškofija na Slovaškem. »Lidove Novine« javljajo, da bo na Slovaškem osnovana nova nadškofija s sedežem v Trnovu. Pod njeno oblast bo spadalo vse ozemlje, ki je spadalo prej pod jurisdikcijo mažarskega kardinala Czernoja. Prvi nadškof bo po teh vesteh postal pater Hlinka, poslanec in vodja ljudske stranke na Slovaškem.

Orlovski vestnik.

Ljubljana — Sv. Jakob. V torek dne 11. okt. ob pol 8. uri se vrši redni občni zbor v prostorih šentjakobskega prosvetnega društva. Udeležba za člane obvezna. Bog živi! — Predsednik.

»Orliče, glasilo naraščaja, je izšel te dni. Nastopil je svoj drugi letnik in bo izhajal vedno s šolskim letom. Letošnji letnik se je povečal in je postal glasilo vsega naraščaja, tudi izven šolskega. Cena je pa za odseke in kroške ostala stara — 2 dinarja na leto. — Povsod ga prav pridno razpečavajte in agitirajte zanj. Upravištvu v Kamniku čimprej javite, koliko izvodov hočete, da vam pošljo. Nekateri ste morda dobili preveč, gotovo pa mnogi premalo. V teku meseca oktobra se morate od povsod zglasiti, da bo mogla uprava natančno vedeti, koliko druge številke naj dá natisniti. Na delo za »Orliče!« S tem najzanesljivejšie širite orlovskega duha med našo mladino. — Bog živi!

Turistika in sport.

Avtomobilska vztrajnostna tekma po Sloveniji. Sportna zveza, avtomobilski odsek objavlja: Ker se je nekaj na progi ležečih cest tekmo zadnjih dni posulo z debelim gramozom, je moralo vodstvo tekme za dneva 8. in 9. oktobra razpisano avtomobilsko vztrajnostno vožnjo po Sloveniji preložiti na nedoločen čas. (k)

IZJAVA.

Ker moj sin OTMAR OGRIN prevzema dela ter dela razne dolgovne in prodaja material v mojem imenu, javljam, da ni za nobeno stvar upravičen ter smatram vsako tako dejanje za neveljavno in nisem plačnik za njega. 3645

V Ljubljani, 5. oktobra 1921.

IVAN OGRIN, stavbeni podjetnik.

2 čevljarska pomočnika in 1 vajenca na tri leta s celo oskrbo sprejme MATIJA BUKOVEC, čevljar, Cvetkovič, p. Jastrebarsko, Hrvatsko.

Proda se dobro ohranjena, polpokrita **KOČIJA** v Sori št. 2, p. Medvode. 3389

ENGLISH LESSONS.

Miss Farler resumes her lessons. Courses will be given. Interviews. — Mondays Wednesdays & Fridays 5 to 6 o'clock. Dunajska cesta 25. 3617

Dr. I. Staudacher

zdravnik za otroške bolezni in praktični zdravnik 3638

—: ordinira zopet :—

od 3. do 4. pop. v Nunski ulici št. 8.

Organist in cerkovnik

cecilijanec z dobrimi spričevali, izučen rokodelc. želi premeniti službo v mesecu novembru. — Naslov pove upravništvu »Slovenca« pod št. 3609.

Smrekovo čreslo

tolčeno, letošnje, zdravo, 2 vagona kupi AND. JAKIL d. d., Karlovac.

čevljarski stroj

Naprodaj je »Singer« (cilindrica), malo rabljen, po nizki ceni. Več se poizve pri IVANI ZUPAN, Trzin št. 3. 3597

Hiša z vrtom

na Črnučah (zraven kolodvora) je na prodaj. — Več se izve pri lastniku: Črnuče št. 59, pošta Ježica. 3639

FIZOL

ribničan, mandalon in prepeličar (koks) SUHE GOBE kupuje in plača najvišje dnevne cene

Kmet & Komp., Ljubljana

Gospodarska cesta št. 8. Prosim za ponudbe!

Nagrobne lučice :: sveče

in sivo (ešveško) milo nudi po najnižjih cenah tvrdka Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9. 3623

CIGARETNI PAPIR

Olleschau Ptič in z vojaki, Abadie Patent, Ottoman, Altessa, nadalje pisemski, kančijski, trgovski, konceptni, gladni (Smirgel) in stekleni papir priporoča 3624

veletrgovina Osvald Dobeic Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Krtace ribarice iz riževe slame in prave korenine, konjske, za likanje (Glanz), mazalke ter razno špago in čevljarsko prejo priporoča po najnižjih cenah 3622

OSVALD DOBEIC

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.

STANOVANJE

2 sobi in pritlikline v okolici Ljubljane ob železnici iščem. Nagrada dobra.

Ponudbe pod šifro: »STAN« na: Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

KUPIM

enodružinsko hišo (vilo)

z velikim vrtom ali malim posestvom. Pogoj: prosto stanovanje tekmo par mesecev. — Natančne pismene ponudbe do 15. oktobra 1921 na: Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Razpis ponudbe!

Trboveljska premogokopna družba namerava ponudbenim potom pokriti del svoje letne potrebe v

v jamskem lesu

za leto 1922.

Cenj. pismene, kakor tudi ustmene ponudbe na delne dobave se prosí na naslov: Trboveljska premogokopna družba, oddelek za les, Ljubljana, Knaflova ul. 13.

Ravnateljstvo in uradništvo tvrdke „Balkan“ d. d. v Ljubljani naznanja tužnim srcem, da je zvesti naš uradnik in vrli tovariš, gospod

ALOJZI AHLIN

danes ob 1. uri zjutraj po kratki, mučni bolezni, v cvetu svoje mladosti preminul.

Pogreb pokojnika se vrši v petek dne 7. oktobra t.l. od njegovega doma v Kosezah na pokopališče v Dravljah.

Preminulega ohranimo v trajnem spominu.

V LJUBLJANI, 5. oktobra 1921.

Najnižje cene! **Najnižje cene!**

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

ETERIA GUMIJEVI PODPETNIKI

VULKAN KLAN

izdeluje **prvovrstne podpetnike.**

Zahtevajte cenike!

Cisto domače podjetje!

Edina tvornica te stroje v Jugoslaviji! Svetovno priznana kvaliteta!

„ORBIS“ d. d. Zagreb

Paromlinska cesta 1. Telefon 10.

nudi kot glavno zastopstvo prvorazredne industrije po najnižjih cenah iz skladišča Zagreb, ocarinjeno:

- Elektromotorje in dinamo stroje za vse vrste toka in napetosti
- Elektromaterijal in naprave za merjenje toka
- Inštalacijski materijal
- Kompletne kino naprave
- Kovine, kovinske vlitke in kovino za tečaje
- Modro galico
- Stroje za formiranje litega železa
- Blagajne oklopne patent „ROBUR“ varne proti požaru in vlamu
- Steklene instrumente in termometre
- Gospodarske stroje originalne Sack-PLUGE, brane, kultivatorje, sejalnice in kosilnice
- Materijal za brušenje
- Papir in zavijalni papirnati materijal vsake vrste.

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19